

Arbetsmarknadsdepartementet
Enheten för arbetsrätt och arbetsmiljö
Gunilla Qvarsebo

Yttrande över promemorian – Ett entreprenörsansvar i bygg- och anläggningsbranschen (DS 2017:30)

Ekobrottsmyndigheten har beretts tillfälle att yttra sig över promemorian Ett entreprenörsansvar i bygg- och anläggningsbranschen. Myndighetens ställningstagande avgränsar sig till de effekter förslaget kan få på det brottsförebyggande- samt det brottsutredande området.

Ekobrottsmyndigheten tillstyrker promemorians huvudförslag som innebär att ett entreprenörsansvar införs i bygg- och anläggningsbranschen. Detta innebär att entreprenören ska kunna hållas ansvarig för ej utbetalad lön till en arbetstagare hos en underentreprenör. Det slutliga ansvaret har huvudentreprenören. Det tilltänkta förslaget är i första hand avsett att förbättra möjligheterna för arbetstagare som inte får ut sin lön av sin arbetsgivare att kunna vända sig uppåt i entreprenörskedjan. Förslaget innebär i sig inte att det finns något ansvar för huvudentreprenören om underentreprenören utbetalar svart lön till sin arbetskraft.

Ekobrottsmyndigheten har stor erfarenhet av utredningar i bygg- och anläggningsbranschen och konstaterar att denna är särskilt känslig för ekonomiska oegentligheter då branschstrukturen ofta innebär långa kedjor med underentreprenörer. Att placera ett aktiebolag som brottsverktyg i denna entreprenadkedja är relativt enkelt. Gemensamt för huvudmännen är att de som regel inte är registrerade som formella företrädare i bolagets styrelse, utan använder målvakter, bulvaner, fiktiva personer och alias för att distansera sig från brotten. Att utreda långa kedjor av underentreprenörsbolag där svart arbetskraft förekommer är särskilt krävande och fordrar omfattande resurser.

Myndigheten delar därför utredningens slutsatser om att det skulle vara relativt enkelt att placera ett bolag utan tillgångar mellan en uppdragsgivare och en underentreprenör i entreprenadkedjan i syfte att i praktiken undvika entreprenörsansvaret.

Skatteverket beräknade för ett antal år sedan att skattebortfallet i byggsektorn var mellan 10 och 20 miljarder kronor/ år. Det finns anledning att anta att den siffran är högre idag. De utredningar som hamnar hos Ekobrottsmyndigheten utgörs ofta av ärenden där det finns misstanke om skattebrott. Det handlar många gånger om ärenden där arbetskraften erhåller lön men att det inte redovisas vare sig källskatt eller arbetsgivaravgifter.

Även i relativt enkla ärenden är det svårt att utreda ansvar för brott. Ofta är brottsuppläggen komplicerade och svåra att leda i bevis i en domstol. Även domstolsprocesserna blir långa och komplicerade.

Genom att ålägga huvudentreprenören ansvaret för arbetstagarens ej utbetalade löner samt därtill hörande skatter och avgifter bedömer Ekobrottsmyndigheten att det kan få en brottsförebyggande effekt på sikt då det kan antas att huvudentreprenören utövar en betydligt starkare kontroll på sina underentreprenörer än tidigare. Incitamentet att anlita underleverantörer kan också antas minska. Detta är positivt.

Ekobrottsmyndigheten bedömer att det också skulle kunna vara positivt ur ett brottsförebyggande perspektiv att en entreprenör som anlitar en underentreprenör har ett ansvar för ej redovisade skatter och avgifter hos underentreprenören även då svart lön har utbetalats. För det fall promemorians förslag i någon form blir lagstiftning bör en utvärdering av lagen genomföras för att bl.a. belysa frågan om entreprenörsansvaret skulle kunna utvidgas till att även omfatta svarta löner och därtill hörande skatter och avgifter.

Detta yttrande har beslutats av vik. generaldirektör Fredrik Holmberg. Chefsjurist Lena Lindgren Schelin har deltagit i den slutliga handläggningen. Ärendet har föredragits av strategiske ekorevisorn Henrik Lundin.

Fredrik Holmberg

Henrik Lundin

Kopia till Justitiedepartementet/Å